

Dosarul nr. 2ra-1614/23
2-21132945-01-2ra-22112023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (jud.: E. Lupan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Secrieru, M. Anton, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Chironeț împotriva Galinei Chironeț cu privire la desfacerea căsătoriei și

la cererea reconvențională depusă de Galina Chironeț împotriva lui Nicolae Chironeț cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, a pensiei de întreținere pentru soț și fostul soț, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Galina Chironeț, reprezentat de avocatul Valeriu Isiumbeli și menținută hotărârea din 20 iulie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, prin care a fost admisă integral acțiunea inițială și admisă parțial acțiunea reconvențională,

c o n s t a t ă :

La 06 septembrie 2021, Nicolae Chironeț, reprezentat de avocatul Vladislav Negura, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Chironeț cu privire la desfacerea căsătoriei (f. d. 2-3).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că, în fapt, a înregistrat căsătoria cu Galina Chironeț la data de 26 septembrie 1993 la Oficiul de Stare Civilă Călărași, iar în rezultatul căsătoriei, la XXXXX, s-a născut fiul acestora, XXXXX.

A menționat că, la momentul depunerii acțiunii, nu se află pe teritoriul Republicii Moldova, astfel încât singura modalitate de desfacere a căsătoriei este pe cale judecătorească.

Totodată, a precizat că, timp de mai mult de doi ani, soții nu locuiesc împreună, fiind în relații tensionate, în urma certurilor provocate, de pârâtă, iar numărul în creștere al situațiilor de conflict, tematica și imposibilitatea aplanării acestora, l-au convins că împăcarea și menținerea familiei nu mai este posibilă și nici dorită.

Potrivit reclamantului, dânsul a încercat să aplaneze situațiile conflictuale descrise, însă pârâta a refuzat să-și schimbe atitudinea față de acesta, ceea ce l-a determinat să solicite desfacerea căsătoriei, considerând că, după desfacerea căsătoriei și separarea de pârâtă, mai are posibilitatea de a-și reface viața personală și de familie.

A subliniat că este nevoit să se adreseze cu o cerere de chemare în judecată în acest sens, întrucât pârâta, în mod benevol, nu este de acord cu desfacerea căsătoriei.

Reclamantul a mai punctat că există bunuri care constituie avere comună care ar putea fi supusă partajării, însă este de părerea că problema partajării va fi soluționată de comun acord.

În drept, reclamantul Nicolae Chironet, reprezentat de avocatul Vladislav Negura, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 4, 5, 75, 80, 81, 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. 35-37 din Codul familiei.

Reclamantul Nicolae Chironet, reprezentat de avocatul Vladislav Negura, a solicitat admiterea acțiunii și desfacerea căsătoriei încheiate între dânsul și pârâta Galina Chirneț, la data de 26 septembrie 1993, nr. 94 la OSC Călărași.

La 04 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Galina Chironet, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a depus cerere reconvențională împotriva lui Nicolae Chironet cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, a pensiei de întreținere pentru soț și fostul soț, compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 47-48 verso).

În motivarea cererii reconvenționale, a menționat că se află în relații de căsătorie cu Nicolae Chironet, căsătoria acestora fiind înregistrată la 26 septembrie 1993 de către Oficiul de Stare Civilă Călărași, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie anexat la materialele cauzei.

În rezultatul căsătoriei, la XXXXX, s-a născut fiul acestora, ceea ce se atestă prin certificatul de naștere anexat la dosar.

A notat că pe rolul instanței de judecată se află spre examinare cererea de desfacere a căsătoriei, înaintată de către Nicolae Chironet, înregistrată la 06 septembrie 2021, iar la data înaintării prezentei acțiuni, copilul minor are vârsta de XX ani.

A indicat că pârâtul domiciliază permanent în XXXXX, la domiciliu aproape că nu vine deloc, iar pentru o perioadă de circa un an, s-a eschivat de la întreținerea copilului minor, care este grav bolnav și necesită asistență medicală permanentă, ceea ce se soldează cu suportarea unor cheltuieli considerabile.

Reclamanta a mai precizat că pârâtul lucrează în Germania și deține cont un special la bancă, de pe care transferă mijloace bănești în beneficiul unei alte persoane, cu care se află în relații extraconjugale, iar venitul lunar al pârâtului constituie suma de aproximativ 2 000 de euro.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, valoarea minimumului de existență pentru un copil în vârstă de la 7-17 ani constituie, în semestrul I al anului 2018, suma de 2 045 de lei, cu majorarea pentru fiecare an cu 12,2%, ce constituie suma de 2 295 de lei.

În opinia reclamantei, suma de 2 295 de lei constituie minimumul de existență pentru un copil, însă nu acoperă toate necesitățile copilului, de dezvoltare fizică, intelectuală și psihologică armonioasă a acestuia.

A specificat că dânsa este inaptă de muncă, fapt care nu permite asigurarea necesităților pentru creșterea și dezvoltarea decentă a copilului (*i.e.* alimentarea, procurarea rechizitelor școlare, asistența medicală, tratamentul medical, plățile în fondul școlii, frecventarea secțiilor de sport, odihna copilului în timpul vacanțelor).

Totodată, a punctat că dânsa nu este aptă de muncă și suferă de o boală cronică, ceea ce se probează prin documentele medicale anexate la acțiunea reconvențională.

În drept, Galina Chironet, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 18 alin. (1), 27 alin. (2) din Convenția Internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, art. 48 din Constituția Republicii Moldova, art. 74-76, 82 alin. (2) lit. a), d), alin. (3), art. 83 lit. c), d), art. 84, 108-111 din Codul familiei, art. 5, 39, 166, 167, 172, 173 din Codul de procedură civilă.

Galina Chironet, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a solicitat: 1) admiterea acțiunii reconvenționale pentru examinare concomitentă cu acțiunea inițială; 2) determinarea domiciliului copilului minor, XXXXX, data nașterii – XXXXX, cu mama, în s. XXXXX, r-nul XXXXX, Republica Moldova; 3) obligarea pârâtului de a prezenta informații despre veniturile sale; 4) stabilirea cunșturii pensiei de întreținere a copilului, în mărime de 5 000 de lei și încasarea acesteia, începând cu 03 februarie 2022, până la atingerea vârstei majoratului; 5) încasarea pensiei de întreținere a soției Galina Chironet, începând cu data de 06 septembrie 2021, până la însănătoșirea acesteia, în sumă de 9 900 de lei, conform cunșturii de salariu mediu lunar pe economie pentru anul 2022, cu indexarea anuală a acestei sume; 6) compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei, în sumă de 11 325 de lei.

Prin hotărârea din 20 iulie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, a fost admisă acțiunea inițială.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Nicolae Chironet și Galina Chironet, înregistrată în registrul actelor de stare civilă cu nr. 94, la data de 26 septembrie 1993, de către Oficiul de Stare Civilă Călărași.

S-a încasat de la Nicolae Chironet în beneficiul statului, pentru înregistrarea desfășurării căsătoriei, taxa de stat în sumă de 200 de lei.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională.

S-a încasat de la Nicolae Chironet în beneficiul Galinei Chironet pensia de întreținere în sumă bănească fixă, pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, în mărime de 2 000 de lei, plătită lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 09 februarie 2022 și până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat de la Nicolae Chironet în beneficiul Galinei Chironet suma de 5 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Nicolae Chironet în beneficiul statului taxa de stat, de plata căreia a fost scutită reclamanta la depunerea cererii, potrivit art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, în sumă de 720 de lei.

În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f. d. 95-95 verso, 105-113).

La 03 august 2022, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 05 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Galina Chironet, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 iulie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași (f. d. 99-99 verso, 100-101), iar la 30 noiembrie 2022, a depus apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii reconvenționale ce ține de încasarea pensiei de întreținere pentru Galina Chironet în sumă de 11 805 lei și în partea respingerii parțiale a pensiei alimentare pentru copilul minor, XXXXX, în sumă de 3 310,60 lei, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiunea reconvențională (f. d. 129-130).

Prin decizia din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Galina Chironet, reprezentat de avocatul Valeriu Isiumbeli și menținută hotărârea din 20 iulie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași (f. d. 153, 154-159).

În argumentarea soluției emise, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, urmează a fi luate în calcul prevederile legale și principiul conform căruia părinții au obligația egală să participe la întreținerea copiilor minori, dar și informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență a copilului minor.

Pornind de la prevederile art. 76 alin. (2) din Codul familiei, precum și luând în considerare starea materială și familială a părților, de faptul că Galina Chironet nu este angajată în câmpul muncii, cât și nivelul anterior de asigurare materială a minorului, în vederea respectării interesului superior al copilului, cât și asigurării unei întrețineri corespunzătoare și adecvate, individualizate necesităților specifice ale copilului, instanțele de judecată au notat că suma de 2 000 lei lunar încasată, de la data depunerii cererii reconvenționale și până la atingerea majoratului copilului minor, este una echitabilă și justificată, în timp ce suma de 5 000 de lei, solicitată cu titlu de pensie de întreținere, este una vădit disproporționată circumstanțelor cauzei deduse judecării.

Cu referire la capătul de cerere privind încasarea pensiei de întreținere a soției Galina Chironet, începând cu 6 septembrie 2021 și până la însănătoșirea ei, în sumă de 9 900 de lei, conform cuantumului salariului mediu lunar pe economie pentru anul 2022, cu indexarea anuală a sumei respective, instanțele de judecată au indicat că reclamanta Galina Chironet nu a prezentat probe care ar confirma gradul de dizabilitate în privința sa și/sau în privința copilului minor, care este o condiție obligatorie pentru incidența art. 82-83 din Codul familiei.

Or, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, fiind unica instituție publică abilitată cu funcții în domeniul determinării

gradului de dizabilitate, este unica entitate care asigură determinarea gradului de dizabilitate conform criteriilor aprobate, în baza dosarelor cetățenilor sau în prezența acestora, la cerere, stabilește circumstanțele/cauza dizabilității și perioada pentru care a fost determinat gradul de dizabilitate și completează și eliberează Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate, precum și Programul individual de reabilitare și incluziune socială.

Cu toate acestea, reclamanta Galina Chironeț nu a prezentat niciun certificat de încadrare în grad de dizabilitate a Galinei Chironeț sau a minorului XXXXX, născut la XXXXX, care ar fi fost emis de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, motiv din care solicitarea dată a fost calificată drept neîntemeiată.

La 11 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a declarat recurs împotriva deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii reconvenționale ce ține de încasarea pensiei de întreținere pentru Galina Chironeț în sumă de 11 805 lei și în partea respingerii parțiale a pensiei alimentare pentru copilul minor, XXXXX, în sumă de 3 310,60 lei, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiunea reconvențională (f. d. 166-167 verso).

În motivarea recursului, a indicat că raționamentele expuse în decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat.

A reiterat că, în situația în care mama copilului este inaptă de muncă, pensia fixă în mărime de 5 310 de lei este una echitabilă pentru întreținerea copilului minor, care suferă de o boală cronică.

Suplimentar, a obiectat că instanțele de judecată nu au aplicat prevederile art. 82 alin. (2), (3) din Codul familiei, în pofida faptului că au fost prezentate probe care demonstrează cert faptul incapacității sale de a munci.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a expediat intimatului Nicolae Chironeț și reprezentantului acestuia, avocatul Vladislav Negura, copia recursului declarat de Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli și s-a comunicat dreptul de depunere, în termen de până la o lună, a referinței, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererea de recurs (f. d. 174).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Nicolae Chironeț nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 23 februarie 2023 (f. d. 153).

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, copia deciziei motivate din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată

reprezentantului recurentei Galina Chironeț, avocatul Valeriu Isiumbeli, în mod electronic, la 13 septembrie 2023 (f. d. 160).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 11 noiembrie 2023 (f. d. 169).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, împotriva deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în acord cu prevederile art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, *în limitele invocate în recurs*, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432.

Având în vedere faptul că recurenta Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii acțiunii reconvenționale ce ține de încasarea pensiei de întreținere pentru Galina Chironeț în sumă de 11 805 lei și în partea respingerii parțiale a pensiei alimentare pentru copilul minor, XXXXX, în sumă de 3 310,60 lei, prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată urmează să verifice legalitatea deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău doar în partea contestată, fără a depăși limitele invocate în recurs.

Prin urmare, soluția emisă în partea ce ține desfacerea căsătoriei, precum și pretenția de determinare a domiciliului copilului minor, nu constituie obiect de examinare al prezentului recurs.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul

examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Galina Chironeț, reprezentată de avocatul Valeriu Isiumbeli, împotriva deciziei din 23 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni